

VOKIETIJOS L. B. VALDYBOS

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 58 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr.9/10 (370/371) 1978 lapkričio 4

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.

K a r i u o m e n ė s š v e n t ė

Jei kas prieš 30 metų būtų tvirtinęs, kad ir šiam laikotarpiui praėjus lietuviškoji išeivija plačiai minės Lietuvos kariuomenės atkūrimo metines, vargiai kas būtų tuo teiginiu patikėjęs. O šiandien mūsų visuomenė jas noriai tebemini. Be jokio raginimo iš viršaus, be jokio vadin. veiksmų įsikišimo.

Nejaugi esame tokie dideli militaristai - ginkluotosios jėgos garbintojai? Anaipatol. Kas ryžosi priešintis ginklu okupantui, 1944 pasilikto Lietuvoje ir įsijungė į partizanų gretas. Ir jie ne iš kokio nors pomėgio kariauti ar žudyti, bet iš būtino reikalo gintis griebėsi ginklo, nes kitaip apsiginti negalėjo.

Lietuvių būdo tyrėjai sako, kad mūsų liaudis niekad nebuvo karo garbintoja. Lietuvių tautosakoje neužtinkame liaudies dainų nei kitokios kūrybos, liaupsinančios karo žygius ar karius. Mergelė, išlydėdama į karą brolelį ar mylimą bernelį, nelaukia jo grįžtančio dideliu nugalėtoju bei karžygiu, bet džiaugiasi, jei tik gyvas namo sugrįžta. Tai kodėl gi dabar vis dar negalime užmiršti tų laikų prieš 60 metų, kai buvo atkurta Lietuvos kariuomenė? Kodėl nesiliaujame minėję jos, 1941 sukilėlių ir pokarinių partizanų žygių?

Mūsų ginkluotųjų pajėgų garbei tenka pasakyti, kad jos, bent paskutiniaisiais šimtmečiais, buvo panaudotos tik savo krašto gynybai. Lietuviai kariai netrypė svetimų žemių, neplėšė ir nedegino svetimo turto ir nežudė žmonių. O jei žudė, tai tik iš lauko įsiveržusius priešus, atėjusius vergti, plėšti ir žudyti mūsų žmonių. Tai buvo gynymosi kariai. Lietuviai kariavo tik savo žemėje. Sunku būtų rasti kitą kraštą, kurio kariuomenė būtų turėjusi tokį išimtinai gynybinį pobūdį kaip lietuvių. Todėl visi mūsų karių kapai yra Lietuvoje. Mums nereikia savo karių kapų jieškoti svetur.

Nepriklausomoje Lietuvoje kariai naudojami didele pagarba. Ypač žuvusieji kariai. Kaune Karo muziejaus sodelyje jiems pagerbti buvo paminklas, pastatytas iš akmenų, surinktų tėviškės laukuose, kur virė kovos už laisvę. Prie paminklo kas vakarą vyko išpūdingos žuvusiųjų pagerbimo iškilmės. Sovietai tą paminklą nugriovė kartu su ten pat buvusiu laisvės paminklu. Paminklus nesunku sugriauti, bet daug sunkiau sunaikinti simbolius, kuriuos tie paminklai išreiškia. Pagarbos savo kariams, ar tai būtų savanoriai-kūrėjai, 1941 sukilėliai, ar pokariniai partizanai, iš lietuvių širdies išrauti okupantai nepajėgė. Lygiai kaip neįstengė sunaikinti mūsų žmonių laisvės troškimo. Nieko nepadėjo nei partizanų pravardžiavimas banditais, nei okupantams pasidavusių rašytojų stengimasis savo veikaluose kitaip juos suniekinti

- 2 -

ir karžygių vainikais papuošti išdavikiškas sribų galvas. Desperaci- nes sovietų pastangas slopinti tėvynėje klestintį partizanų kultą paskutiniu ju laiku atskleidė Balio Gajausko nuteisimas 15 metų ne- laisvės už rinkimą partizanų veiklos dokumentų. Matyt, kad yra kas slėpti ir dėl ko gėdytis. Koks liguistas jau trumėtas nugalėtų priešų atžvilgiu! Turbūt nugalėtojai nesijaučia dar galutiniais laimėtojai. Kovotojai išžudyti arba gulaguose bei psichiatrinėse ligoninėse su- lubšinti, bet ar sunaikintos idėjos, už kurias jie kovojo? Ar pa- laužtas mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės troškimas? Paskuti- niųjų metų įvykiai duoda neigiamą atsakymą. Ginkluotas pasipriešini- mas sustabdytas, bet kova tęsiama kitokiais ginklais. Į ją yra įsi- jungęs nemaž esnis skaičius tautiečių kaip į 1944-54 partizanų kovas. Tai rodo gausi pagrindžio spauda (laikraštėlių pavadinimai paskelbti praeitame INFORMACIJŲ numery). Ne be reikalo vienas tokių kovotojų, at- vykęs apsilankyti į Vakarus, pareiškė: "Mes visur puolame, komunistai tik ginasi". Ir kas svarbiausia, kad kovos vėliavą tėvynėje ir išei- vijoje jau perima jaunoji karta.

Prieš 60 metų laiku buvo susigriebta suorganizuoti savo kariuomenę, kuri anuomet puikiai atliko jai skirtą uždavinį. Jei ta žvaigždinė valanda būtų buvusi pražiopsota, greičiausiai ir 22-jų nepriklausomo gyvenimo metų nebūtume turėję. Ar anuomet Lietuva būtų buvusi įjungta į Sovietų Sąjungą kaip Gudijos-Lietuvos sovietinė respublika, ar Len- kijos okupuota, dabar galime tik spėlioti. Apie nepriklausomą Lietuvą šiandien nei krašte, nei užsieny niekas ir nekalbėtų.

Tai dėl to nepaprasto vaidmens, kurį suvaidino mūsų kariuomenė prieš 60 metų, kasmet lapkričio pabaigoje minime jos įkūrimą ir narsius žy- gius. Jaučiame reikalą ta proga išreikšti pagarbą ir padėką nedauge- liui belikusių savanorių, kurie anuomet rizikavo savo sveikata ir gy- vybe, stodami į Lietuvos gynėjų gretas. Ir Vokietijoje yra dar jų ke- letas. Tai paskutinieji nepriklausomybės kovų dalyviai. Kai kurie jų dar pajėgūs ne tik atsilankyti į mūsų renginius, bet ir paskaitas pa- skaityti, savo pergyvenimus papasakoti. Linkime jiems pabūti su mumis iki tol, kol tėvynei vėl nušvis laisvės saulutė.

Iš tikro savanoriai-kūrėjai turėtų būti patenkinti, matydami, kad jų kova ir auka nebuvo veltui. Lietuva 22 metus naudojos laisve. Jų dva- sia tėvynėje bei išėivijoje visą laiką buvo ir tebėra gyva. Ji 1941 paskatino tautą į sukilimą ir 1944-54 į ginkluotą pasipriešinimą. Sa- vanorių-kūrėjų dvasia ir šiandien reiškiasi Lietuvos pagrindžio spau- doje, per įvairias riaušes, susideginimus, slaptus sambūrius, susirū- pinusius savo tėvynės likimu, kaltinamųjų gyvimosi kalbose bei jų laikysenose prieš sovietinius teisėjus ir saugumo organus ir kitur. Savanorių-kūrėjų dvasia pritvinkusi visa tėvynės atmosfera.

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ KOELNO KATEDROJE

Išgauti jas nebuvo lengva. Iš pradžių susilaukta neigiamo atsakymo. Tik Lietuvių moterų klubų federacijos Vokietijoje iniciatyva pasipy- lūs šimtams laiškų ir išikišus Vokietijos-Austrijos Nijolės Sadūnai- tės komiteto pirmininkui E.Weiss'ui bei Lietuvių katalikų sielovadai, iš Kėlno katedros kapitulos gautas sutikimas. Pasirinkta spalio 7. Su- tarta, kad iškilmės susidės iš pagrindinių pamaldų prie didžiojo alto- riaus, dalyvaujant lietuviams dvasiškiams. Liturgine pamaldų dalimi apsiėmė rūpintis Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius prel. dr. J. Aviža, memine - kun. K. Senkus, organizacine - Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis Nordrhein-Westfalijoje M. Kiužauskas. Prel. dr. J. Aviža ištikus širdies smūgiui, jo rūpesčių dalis krito ant kitų liet. kunigų pečių.

Iškilmėms pasiruošta gerai. Jaunimo bendrabutis Kėlno miesto centre

užsakytas lietuvių susirinkimui, maitinimui ir nakvynei, o paskutiniu momentu paaiškėjus, kad jo neužteks, užsakyti ir kiti jaunimo namai. Visi organizatoriai paskelbė atsišaukimus su iškilmių darbotvarka ir kelionės, maitinimo bei nakvynės kainomis. Atvyko pilni autobusai iš Stuttgarto, Hamburgo, Darmstadto, Romuvos (su Vasario 16 gimnazijos moksleiviais) ir kitų vietovių. Didžioji dalis tautiečių pasinaudojo savais automobiliais bei traukiniais.

Vokiečiai už persekiojamus lietuvius

Susirinkimo vieta - Jaunimo namai prie Reino. Iš jų iškilminga procesija su lietuvių ir vokiečių vėliavomis pareiniui visi nužygiavo apie 1,5 km į Kėlnų katedrą. Pakeliui prisijungė ir daugelis vokiečių.

Prie šventovės buvo dalinami įvairūs atsišaukimai ir pamaldų programa bei maldų tekstai. Labai gražų atsišaukimą vokiečių kalba, pavadintą "Krikščionių persekiojimas Lietuvoje", išleido ir išplatino žmogaus teisių draugijos Esseno skyrius. Vienoje jo pusėje Esseno kovotojai už žmogaus teises ragina neužmiršti gyvųjų kankinių, aprašydami Nijolės Sadūnaitės inašą į "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikų" leidimą, jos teismą ir teisme pasakytą kalbą. Antrą atsišaukimo pusę puošia viso puslapio dydžio Sadūnaitės paveikslas.

Taip pat buvo dalinamas Vokietijos-Austrijos Nijolės Sadūnaitės komiteto pirmininko Erich Weiss atsišaukimas vokiečių kalba su pamaldų programa. Jame sakoma, kad pamaldos ypatingos. Pasirinkta Nijolė Sadūnaitė, kuri atstovauja nesuskaičiuojamiems savo likimo draugams. E. Weiss kviečia pakelti balsą prieš krikščionių ir Bažnyčios persekiojimą, kad būtų sutrumpintos jų kančios. "Kas tyli - tampa nusikaltėlių bendrininku", sakoma atsišaukime.

Iliustruoto Westfalijos jaunimo laikraščelio KOMM-MIT (eikš kartu) atstovės dalino š.m. rugsėjo 16 psl. numerį. Jo viršelis papuoštas jaunimo nešamais plakatais su Nijolės Sadūnaitės paveikslais š.m. gegužės 4 demonstracijoje Bonnoje Brežnėvo atsilankymo proga. Beveik pusė laikraščelio skirta Sadūnaitėi. Vokiečių moksleiviams siūloma, kai jie mokykloje per rašto darbus gauna atsakyti klausimą - ką aš pasirinksiu sau pavyzdžiu? - pasirinkti drąsią lietuvaitę Nijolę Sadūnaitę, kovotoją už tikėjimą ir kitas žmogaus teises. Toliau pateikiamas smulkus N.Sad. gyvenimo aprašymas, jos "nusikaltimas" - "Lietuvos Kat.Bažnyčios Kronikų" perrašinėjimas, jos teismas, gynimosi kalba ir kalinimas bei tremtis Sibire. Nurodomos ir vokiečių organizacijos, palaikančios ryšius su mūsų tautiete.

Katedros spaudos kėlske galima buvo įsigyti Kėlnų arkivyskupijos laikraštį Nr.40, kuriame rašoma apie "pamaldas už Lietuvos Bažnyčią Kėlnų katedroje" ir išspausdintas išsamus viso puslapio dydžio D.Treffert straipsnis, pavadintas "Bažnyčia gyvena kaip katakombose", kurį vėliau persispausdino ir kiti vokiečių laikraščiai. Straipsnis paruoštas, pasinaudojant LKB Kronikų medžiaga. Papuoštas Vilniaus Šv.Onos ir Aušros Vartų bažnyčių paveikslais su jų paaiškinimais.

Plačią informaciją dviejomis kalbomis apie šias pamaldas pasirinko paskleisti ir kun.dek.V.Šarka, "Aušros Vartuose" išspausdindamas visas maldas ir giesmes. Jo biuletenis taip pat buvo dalinamas prie įėjimo į šventovę.

K a t e d r o j e

prie didžiojo altoriaus šv.mišias aukojo Kėlnų vyskupas auxiliaras dr. Claus Dick su lietuviais ir kitais kunigais. Giedojo katedros choras, vadovaujamas prof. dr. March lotyniškai ir vokiškai, Donauwörtho (Bavarijos) vokietaičių NIJOLĖS grupė - kun.K.Senkiaus išmokytų porą giesmių lietuviškai. Pradžioje visa katedra sugiedojo "Pulkim ant kelių", o vėliau ir "Marija, Marija" irgi lietuviškai. Vargonavo prof.

- 4 -

dr. Zimmermann. Lekciją skaitė tautiniais drabužiais apsirengusios Vasario 16 gimnazijos mokinės - Snieguolė Zalatoriūtė iš Čikagos lietuviškai ir Lydija Kairytė iš Lebenstedto vokiškai. Evangeliją vokiškai perskaitė tėv. dr. Konst. Gulbinas, OFM, o lietuviškai - kun. V. Šarka.

Savo pamokslą vysk. pagalb. dr. Cl. Dick pradėjo Kristaus įspėjimu: "Persekiojo jie mane, persekios ir jus". Kur tik krikščionys dėl Dievo kenčia, kenčia už visą Bažnyčią. Esame nedalomas Kristaus kūnas. Jei vienam jo nariui skauda, kenčia visas kūnas. Kristaus kūnas yra daugiau kaip paprasta bendruomenė. Krikščioniška bendrystė intensyviausiai pasireiškia maldoje. Per visą pamokslą vyskupas jieškojo atsakymo į klausimą, kokią prasmę turi kančia. Atsakymą rado Kristaus žodžiuose - Džiaukitės, nes jūsų laukia užmokestis danguje. Tada kenčiantieji už tikėjimą virsta mūsų priešakine sauga. "Ačiū jiems už kančias, o jums - už maldas ir meilę", baigė savo pamokslą vyskupas.

Po pamaldų Vak. Europos lietuvių vyskupas dr. Ant. Deksnys padėkojo visiems, prisidėjusiems prie šių pamaldų suruošimo ir pravedimo, pirmiausia Kölno arkivyskupui kardinolui Höffner už leidimą pasinaudoti katedra. Pabrėžė, jog šios iškilmės pasauliui parodė, kad krikščionys vieningi maldoje.

Nuo katedros visi maldininkai su vėliavomis procesijos tvarka grįžo atgal į Jaunimo namus.

J a u n i m o n a m u o s e

po vakarienės erdvioje salėje, kuri pasirodė per ankšta tokiam kiekiui žmonių, vyko tautinė iškilnių dalis. Ją pradėjo dr. J. Norkaitis. Jis dėkojo visiems, taip gausiai suplaukusiems į Kölną. Ypatingą padėką priklauso vokiečiams, kurie lietuvišką reikalą padarė savu. Kreipdamasis į Bundestago narį ir Tremtinių sąjungos pirmininką dr. Herbertą Czają, kalbėtojas sakė, kad lietuviai seniai pažįsta jį kaip nuoširdų draugą ir dabar įdėmiai laukia jo žodžio. Atkreipė dėmesį į faktą, kad Vak. Vokietija iki šiol nepripažįsta sovietinės Lietuvos okupacijos teisėta. Šioje šalyje labai gerbiamos žmogaus teisės. Kvietė stiprinti jas ir toliau, kad visi galėtų pasinaudoti.

Dr. Herbert Czaja, dažnai pertraukiamas klausytojų plojimų, pirmiausia pastebėjo, kad jis labai noriai vyko pas lietuvius. Jo asmeniniu įsitikinimu, lietuviai gali būti pavyzdžiu vokiečiams, kaip reikia kovoti už savo tautos teises.

Sovietų Sąjunga yra pasirašiusi žmogaus teisių deklaraciją, todėl turi jos laikytis. Bet ji nuolat ją laužo. Sovietai okupavo Lietuvą ir spaudžia žmones. Daug gyventojų ištrėmė į Sibirą. Varžo tikėjimo laisvę. Šiuos okupantų nusikaltimus vaizdžiai aprašo LKB Kronikos. Iš jų jis patyręs, kokia priespauda ir saivalė viešpatauja Lietuvoje. Čia kalbėtojas išvardijo daugelį persekiojimo faktų, kurie lietuviams gerai žinomi, bet vokiečiams nauji. Kai Rytų Vokietijos kardinolas Bengšas lankėsi Lietuvoje, nuo jo daug kas buvo slepiama.

Dr. Czaja kvietė vokiečius kreipti daugiau dėmesio į sovietų vergiamus mažuosius kaimynus. Kreipdamasis į lietuvių jaunimą, kurio daugelis mergaičių buvo lengvai atpažįstamos iš tautinių drabužių, kalbėtojas išreiškė džiaugsmą, kad jis seka vyresniųjų pėdomis. Prašė neiškrypti iš to kelio ir likti ištikimais savo tautai. Užtikrino, kad neteisingos sutartys ir žiaurios diktatūros nėra paskutinis istorijos žodis. Vokietija taip pat negali likti amžinai padalyta. Rytai turi atgauti laisvę - jie reikalingi Europai..

Po 1976 daugelis kraštų, tarp jų ir JAV-bės, įsirašė žmogaus teises į savo politikos uždavinius. Bet europiečiams trūksta drąsos užsisistoti už spaudžiamus europiečius. Jie narsiai gina urugvajiečius, čiliečius, įvairių tautų žmones Afrikoje ir Azijoje, bet kai pradeda apie sovietų nusikaltimus, nedrįsta suminėti jų vardo. Vokiečiai neturėtų už-

miršti, kad Rytai irgi priklauso Europai. Eidami dabartiniu keliu, netrukus tapsime Maskvos satelitais. To mes nenorime. Sieksime priespaudos mažinimo ir panaikinimo. Sovietus galima paveikti tik kietumu. Tai parodė ir paskutiniai tarptautinės politikos įvykiai. Kai japonai pradėjo derėtis su kinais, Kremlius tuoj pareiškė, kad Kurilų salų klausimas dar nėra galutinai išspręstas.

Žmogaus teisės, įtampos mažinimas ir taika yra neatskiriami. Sacharovas turi drąsos užstoti visų tautų skriaudžiamuosius. Mes jos neturime, nors mums dėl to joks pavojus negresia.

Müncheno RATUKO seniūnės Kr.Pauliukevičiutės pakviesti, tyliai muzikai grojant, visi sustojo susikaupimo minutės. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Į sceną iškviesta Donauwörtho mergaičių grupės NIJOLĖ vadovė Michaela Baumann. RATUKO vardu jai įteikta didelė ir puošni lėlė-lietuvaite už pagalbą Nijolei Sadūnaitei.

M e n i n ė d a l i s

Kas seniai matė Müncheno RATUKĄ, buvo nustebintas mėgėjiškumo ribą peržengiančiu programos atlikimu. Mečio. Lando akordeonu palydimos šešios mergaitės, dainuodamos ir šokdamos, pateikė puikią lietuviško folkloro pynę.

Solistė Br.Spies-Gailiūtė iš Belgijos, pianinu palydima Pr.Baltus, dviem išėjimais padainavo penketą lietuviškų dainų. Lietuviškai ir vokiškai deklamavo Snieguolė Zalatoriūtė ir Lydija Kairytė. Kaip deklamatorę atskirai reikia suminėti Eglę Juodvalkytę, raiškiai perteikusia V.Mykolaičio-Putino "Mortuos voco".

Kablauskaitė su Kudžma iš Nordrhein-Westfalijos, pastarajam pritariant gitara, sudainavo porą anglišių ir tiek pat lietuviškų dainelių. Nordrhein-Westfalijos lietuvių tautinių šokių grupė, žvaliai sušokusi 5 liaudies šokius, parodė, kad ji, prisitraukusi naujų šokėjų, vėl atsi-gauna. Donauwörtho vokietaičių "Nijolė" grupė dainavo vokiškas dainas choru ir duetu.

Visi programos atlikėjai buvo pakviesti į sceną ir papuošti gėlėmis. Kun.dek.V.Šarka, taręs užbaigos žodį, įteikė dovanėlių. Visa salė sugiedojė "Lietuva brangi".

U ž s k l a n d a

Pamaldų Kėlno katedroje reikšmę turbūt taikliausiai apibūdino vysk.A. Deksnys, tardamas, kad jos pasauliui parodė, jog visi krikščionys vieningi maldoje.

Pabrėžtina, kad iškilmių pradininkais buvo vokiečiai: Vokietijos-Austrijos Nijolės Sadūnaitės komiteto pirmininkas Erich Weiss bei Donauwörtho vokietaičių NIJOLĖ grupė. Lietuviai jų iškeltą mintį įgyvendino. Kadangi Nijolės Sadūnaitės bausmės laikas netrukus baigiasi, E.Weiss ketina pradėti vajú už lietuvių disidentų išlaisvinimą.

Bavarijos vokietaičių NIJOLĖ grupė išmoko giedoti dvi lietuviškas giesmes ir, atvykusios į Kėlną, gražiai jas pagiedojo per pamaldas. Giesmės per laisvės radiją buvo perduotos į Lietuvą ir labai gražiai skambėjo.

NIJOLĖS grupės mergaitės palaiko ryšius su Sadūnaite Sibire. Kadangi ji nemoka vokiškai, tai vokietaitės pradėjo mokyti lietuviškai, kad galėtų su ja susirašinėti. Tam reikalui jos jau išigijo vokiškai lietuvišką ir lietuviškai vokišką žodynus ir dr.Augustaitytės lietuvių kalbos vadovėlių vokiečių kalba. Jos daro gėdą tiems jauniems mūsų tautiečiams, kurie nemoka lietuviškai ir nesiryžta mokyti.

NIJOLĖS mergaitės buvo pasipuošusios jų pačių pasigamintomis mūsų tautinių spalvų rozetėmis. Renginiui iškilingumo ir puošnumo suteikė didelis skaičius mūsų tautiečių, apsirengusių tautiniais drabužiais.

Apie pamaldas Kėlno katedroje Sadūnaitė buvo iš anksto painformuota. Donauwörtho mergaitėms ji atsiuntė padėkos laišką. Gražią padėką iš

- 6 -

Lietuvos joms atsiuntė ir lietuvių Helsinkio grupės narys Ceikinių klebonas kun. Karolis Garuckas.

Pro religinę ir tautinę lietuvių demonstraciją Kėlnė nepraėjo tylomis vokiečių spauda. Apie ją net pakartotinai rašė Kirchenzeitung Erzbistum Kėln, Kėlnische Rundschau, Kėlner Stadt-Anzeiger, Komm-Mit, Neue Bildpost, Deutsche-Tagespost ir kiti. Tik dėl maldininkų skaičiaus katedroje laikraščių nuomonės išsiskyrė: kai vieni rašė apie tūkstantį, kiti tą skaičių pakėlė iki dviejų tūkstančių.

----- xXx -----

B r e m e n

Lietuvių bendruomenės Bremeno apylinkė apie dvejus metus snaudusi, išrinkus naują valdybą, vėl sujudo ir rugsėjo 9 svetainėje "Zum Kuhhirten" suruošė tautos šventės minėjimą. Pradėta apylinkės pirmininko Br. Skruodžio sveikinimo žodžiu. Garbės prezidiumą sudarė: VLB Bad Zwischenahno apylinkės pirmininkas Pov.Kazirskis, senj.kun.A.Keleris, K.Požėla ir P.Noreika. Šventei pritaikintą kalbą pasakė visuomenininkas K.Požėla. Sveikinimo žodį tarė senj.kun.A.Keleris. Sugiedotas tautos himnas.

Prie Skruodžio sūnų įrengtos geros plokštelių muzikos ir protarpiais R.Baliuliui iš Hamburgo grojant akordeonu, šokta ir linksmintasi. Ne-trūko ir lietuviškų dainų. Dalyvių susirinko apie 130 iš Bremeno, Bad Zwischenahno, Oldenburgo ir kitų vietovių.

M i e s a u

Rugsėjo 9 Elschbacho kaimely (Kaiserslauterno apskr.) suruoštas VLB Miesau apylinkės tautos šventės minėjimas, į kurį susirinko apie pusšimtis tautiečių. Iškilmės pradėtos pamaldomis. Šv.mišias aukojo kun. Br.Liubinas už mirusius apylinkės lietuvius. Liturginius skaitymus atliko Juozas Subačius, Alg.Palavinskas ir Juozas Venckus.

Po pamaldų visi susirinko į jaukią kaimo salę - Dorfgemeinschaftshaus. Čia minėjimą pradėjo apylinkės pirmininkas J.Nevulis. Paskaitą dienos tema skaitė mokyt.V.Bartusevičius iš Wittlich. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Iki vėlyvo pusnakčio vyko draugiškas pobūvis su šokiais, grojant trijų vietinių jaunuolių kapelai. Veikė bufetas. Šiltais ir šaltais užkandžiais aprūpino Birutė Baltrukonienė, Rožė M.Banaitienė ir Margarita Nevulienė, o troškulio malšinimu rūpinosi broliai Petras ir Povilas Nevuliai.

Veikė loterija, kurią paruošė ir vadovavo Heidi Nevulienė, jun., ir Dalia Baltrukonytė. Su gražiais medžio rankdarbiais labai daug prisidėjo Petras Baltrukonis, jun. Iš tikro loterija buvo numatyta vasaros šventei, bet dėl lietingo oro neįvyko. Loterijos pelnas paskirtas IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui parenti. Pelną padidno mokyt.V. Bartusevičius, paaukodamas paskaitininkui skirtas kelionės išlaidas 40 DM. Tuo būdu iš viso susidarė 491 DM.

L ū b e c k

Čia mūsų tautos šventė paminėta rugsėjo 10. Šv.Jėzaus Širdies bažnyčios kriptoje šv.mišias aukojo kun.dek.V.Šarka. Į pamaldas atsilankė ir lenkų bei vokiečių. Buvo giedamos lietuviškos ir lenkiškos giesmės.

Haus Simeon namų salėje minėjimą ilgesniu žodžiu atidarė VLB Lūbecko apylinkės pirmininkas Pr.Kotkis. Kun.V.Šarka aptarė tautos šventės reikšmę ir nušvietė religinę bei politinę padėtį Lietuvoje. Prašė saugoti atžalyną nuo nutautimo. Sugiedotas tautos himnas.

Po oficialios dalies užkandžiauta suneštiniais valgiais. Simonų ir Dejų šeimos pavaišino valgiais ir gėrimais, parsivežtais iš Lietuvos. Gražiai pabendrauta ir padainuota.

S t u t t g a r t

Š.m. spalio 17 čia įvyko VLB Stuttgarto apylinkės visuotinis narių susirinkimas ir Lietuvių diena. Visuotiniame susirinkime išrinkta nauja apylinkės valdyba, kuri vėliau taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Eugenija Lucienė, vicepirmininkė dr. Alina Veigel-Plechavičiūtė, išdininkė Zinaida Glemžienė ir narės - Birutė Frosch bei Kristina Še-reikienė. Jas kontroliuos dr. M. Baublys ir Jonas Glemža.

Lietuvių dieną atidarė dr. A. Veigel. Ji apgailestavo, kad susirinko mažiau tautiečių, negu laukta. Tačiau publika buvo marga ir įdomi: atsilankė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas inž. J. Sabas su ponia, svečių iš Lenkijos, Čikagos ir Šveicarijos. Aktorė Danutė Krištopaitytė-Hermann iš Štrasburgo jautriai padeklamavo J. Aisčio eilėraščių. Buvo surengta gintaro paroda, veikė bufetas. Jo pelnas 200 DM paskirtas IV PLJ Kongresui ruošti.

M ū n c h e n

RATUKAS po vasaros atostogų, rugsėjo 21, pradėjo savo savaitinius susitikimus ketvirtadieniais. Pasveikinta į Muncheno jaunimo tarpą sugrįžusi Vasario 16 gimnazijos abiturientė Jūratė BARASAITĖ, kuri čia pradės studijuoti teisę. Į Muncheną studijuoti atsikelia dar du Vasario 16 gimnazijos abiturientai: Birutė ŠIVOKAITĖ ir Albertas HARNERIS. RATUKAS labai džiaugiasi trimis naujais nariais.

Violeta HERMANAITĖ išlaikė egzaminus ir pradėjo dainavimo studijas konservatorijoje.

Be įprastų šokių repeticijų, pasidainavimo, buvo atšvęstas sėniūnės Kristinos PAULIUKEVIČIŪTĖS gimtadienis ir Kristinos ŽUTAUTAITĖS įkurtuvės naujame, savo jėgom gražiai atnaujintame bute, kur visi buvo pavaišinti šeimininkės darbo skaniais pyragais.

Buvo ir pranešimų: stud. Rita PAULIUKEVIČIŪTĖ painformavo apie Vokietijos jaunimo sąjungos susirinkimą Romuvoje, stud. Mečys LANDAS papasakojo išpūdžius iš kelionės JAV-bėse ir Kanadoje.

Mergaitės skubiai siuvo tautinę lėlę ir paruošė šokių pynę Kėlno lietuvių dienos folkloro vakarui. Ten lėlė buvo įteikta Donauwörtho "Nijolės" grupei. Eglė JUODVALKYTĖ deklamavo Putiną.

"Nijolės" grupės vadovė sr. M. Michaela atsiuntė nuoširdžią padėką už parodytą dėmesį grupės pastangom padėti Nijolei Sadūnaitei bei Lietuvai. Pranešė, kad dovanotoji lėlė stovi garbingiausioje grupės patalpos vietoje.

RATUKO jaunimas, kurį silpniau moka lietuviškai arba nori pasitobulinti, renkasi anksčiau ketvirtadieniais ir yra pamokomas gerai mokančių kalbą draugų. Malonu, kad vieni suprato reikalą mokytis, o kiti sutiko padėti.

Lapkričio pabaigoj RATUKAS ruošia linksmavakarį su loterija, lietuviškais valgiais, linksmą programėlę ir t.t. Vakaro pelnas skiriamas IV PLJ Kongreso reikalams.

A u k s i n i s p i r m i n i n k o j u b i l i e j u s

Vokietijos LB Valdybos pirmininkui inž. JUOZUI S A B U I š.m. spalio 29 suėjo 50 metų amžiaus. 1977 birželio mėnesį jis buvo išrinktas į Vokietijos LB Valdybą ir taip pat į Vasario 16 gimnazijos valdybą.

Praėjusią vasarą dažnai tekdavo matyti J. Sabą, Vidą Sabienę ir jų vaikus - Rimą, Lydią bei Renatą - prisidedančius prie berniukų bendrabučio remonto darbų. J. Sabas yra parūpinęs gerų baldų abiem gimnazijos bendrabučiam ir jo dėka gimnazijos sporto aikštė dabar geriau atrodo.

Sukaktuvininkas su savo šeima nenuilstančiai dirbo, ruošdamasis Sodo šventei rugpjūčio 19 Romuvoje. Jis artimai bendradarbiauja su IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komitetu ir padeda ruošti artėjančiam kongresui.

- 8 -

Šios garbingos sukakties proga Vokietijos LB Valdyba, IV PLJK ruošos komitetas ir Romuvos LB apylinkės Valdyba nuoširdžiai sveikina Jubiliatą, linkėdami geros sveikatos, kad ir toliau galėtų aktyviai dirbti lietuvių visuomenėje. Ilgiausių metų, ilgiausių...

50 metų Algirdui Palavinskiui

Ilgametis VLB Saaro krašto apylinkės pirmininkas A. Palavinskas š.m. spalio 10 atšventė 50-įjį gimtadienį. Yra gimęs Babtuose, mokėsis ten pat ir Kaune mokytojų seminarijoje. Vėliau mokytojavo. Karinę prievolę atliko Kara-Kumio dykumoje Turkmenijoje. Vedęs Jurgauskaitę, įgijo teisę su šeima repatrijuoti Vokietijon.

Atvykęs 1960, pradžioje dirbo fabrike, 1965-67 mokytojavo ir buvo berniukų bendrabučio vedėjas Vasario 16 gimnazijoje. Baigęs vokiečių aukštesniąją pedagogikos mokyklą, 6 metus mokytojavo vokiečių mokyklose. Vėliau 3 metus vertėjavo, baigė Vertėjų institutą ir įgijo prisiekusio vertėjo teises.

Žmona ir duktė Marytė - gailėstingosios seserys. Sūnus Ričardas dar studijuoja. Marytė ir Ričardas yra mokėsi Vasario 16 gimnazijoje ir įgiję abiturą - Ričardas pilną, o Marytė viduriniąją.

Vos atvykęs į Vokietiją, jubiliatas įsijungė į lietuvišką veiklą: suorganizavo VLB Saaro krašto apylinkę ir jai iki šiol vadovauja, buvo Vokietijos LB Tarybos ir Valdybos nariu.

90 METŲ RAŠYTOJAI ELISABETH JOSEPHI

sukako 1978 rugsėjo 7. Jos tėvas buvo Rusijos caro girininkas. Užaugo Latvijos Kurše. 1910 ištekėjo už Kretingos pastoriaus Josephi. Jam mirus, 1926 su vaikais persikėlė į Šilutę, kur įsteigė ir iki karo vedė vokiečių mokinių bendrabutį. Dabar gyvena Sarstedte, netoli Hannoverio. Taigi didelę savo gyvenimo dalį praleido Lietuvoje. Lietuvos gamta, žmonės ir papročiai atsispindi jos kūryboje.

Pirmas jos romanas "Be žemės" išleistas 1939 Tilžėje. 1961 pasirodė antras - "Mūsų pastorius". Jame pasakojama apie vokiečių pastoriaus gyvenimą Lietuvos kaime. Didžiausią pasisekimą turėjo ir jau daugelio laidų spėjo susilaukti "Gydytojas Rytuose", pasirodęs 1976. Jame vaizduojamas vokiečių gydytojas, nublokštas į Rusiją, o vėliau patekęs į Lietuvos kaimą.

----- xXx -----

VASARIO 16 GIMNAZIJOS

IŠKYLA Į SENIAUSIĄ VOKIETIJOS MIESTĄ

Rugsėjo 24 gimnazijos evangelikų būrelis, vadovaujamas kun.Fr.Skėrio, ir keletas bendrakeleivių aplankė Trierą. Nors jau buvo prasidėjęs ruduo, bet diena pasitaikė vasariška - saulėta ir šilta. Po trejetos su viršum trukusios kelionės autobusu Triere išskylautojus pasitiko Wittliche (netoli Triero) mokytojųantis V.Bartusevičius su šeima. Bartusevičiai yra keletą metų dirbę Vasario 16 gimnazijoje (jis - mokytojas ir reikalų vedėjas, ji - sekretorė), todėl visiems gerai pažįstami.

Kelionės tikslu pasirinktas Trieras dėl to, kad jis yra seniausias Vokietijos miestas, įkurtas dar prieš Kristaus gimimą. III ir IV amž. Romos imperatoriai iš čia valdė savo imperiją. Ir Vokietijos imperijos laikais Trieras vaidino svarbų vaidmenį. Visa tai paliko savo pėdsakus.

Pirmiausia apžiūrėti imperatoriškų mūdyklių griuvėsiai. Dar neblogai išsilaikę požeminiai kanalai. Jais tekėjo šaltas ir šiltas vanduo iš šaltinių. Iš likusių pamatų ir dalies sienų matyti, jog tai būta milžiniško pastato - 140 m x 160 m. Čia pat didžiulė Konstantino bazilika, statyta IV šimt. - 67 m x 27 m x 33 m.

Prie šio miesto įžymybių priklauso ir Porta Nigra (Juodieji vartai). Jie pora šimtų metų senesni ir perpus mažesni už baziliką. Savo vardą bus gavę nuo tamsios spalvos. Visas pastatas lyg aprūkęs. Tai padarė laikas. Anksčiau jis turėjo būti šviesus, nes statytas iš stambių smiltainio blokų, kurių skaldyklos ir dabar veikia gretimose kalvose.

Maždaug tokio pat senumo kaip ir Konstantino bazilika yra labai puošni Šv. Petro katedra. Ji ypač žymi Kristaus drabužio relikvija, laikoma už altoriaus po stiklu. Stiklas neskaidrus ir rodinio detalių negalima gerai matyti. Sakoma, kad drabužis be siūlės, išaustas ar numegzta viename gabale. Pro relikviją nuolatine srove slenka žmonės.

Netoli miesto centro yra namas, kuriame prieš 160 metų gimė Karolis Marksas. Pastatas Vokietijos socialdemokratų partijos nuosavybė, paversta muziejumi. Lankytojams siūloma įsirašyti į svečių knygą. Į akis krinta labai mažas jų skaičius. O visgi turint daugiau laiko ir noro, galima viską gerai apžiūrėti ir dar informacinės literatūros pasiimti.

Nuostabą kėlė paskiausiai lankytas romėnų amfiteatras, statytas I amž., ir 75 m x 50 m arena. Jis taip gerai išsilaikęs, kad dar šiandien galėtų būti naudojamas vaidinimams po atviru dangumi. Talpina 25.000 žiūrovų. Pirminė paskirtis - gladiatorių kovoms tarpusavy ir su žvėrimis. Buvo ruošiami ir vaidinimai.

110.000 gyventojų skaičiuojamas Trierio miestas, išsidėstęs prie garsios Mozelio upės su uostu, turi savitą veidą. Garsūs Mozelio vynai. Čia vyksta stambi vyno prekyba. Mokiniais buvo naudinga susipažinti su šiuo nuošaliu Vokietijos kampeliu ir vieną dieną pakeisti mokyklos bei bendrabučio rutiną.

P a ž i n t i n ė k e l i o n ė

Po iškilmingų pamaldų Kėlno katedroje už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, po iškilmių Jaunimo namuose prie Reino, pernakvoję kituose Jaunimo namuose ir papusryčiavę, Vasario 16 gimnazijos moksleiviai su savo vadovais leidosi autobusu kelionėn namo, kuri truko visą spalio 8 dieną. Oras puikiausias. Pirmiausia Kėlne dar kartą aplankyta katedra ir pasimelsta. Apžiūrėtas katedros pašonėje esantis, miesto išlaikomas ir administruojamas romėnų muziejus. Jis gali būti pavyzdžiu, kaip reikia konservuoti, tvarkyti ir rodyti senovės liekanas. Bet tai gali sau leisti tik toks didelis ir turtingas miestas kaip Kėlnas. Čia sistemingai ir skoningai išdėstyti būtiniai, karo, meno ir mokslo rodiniai. Miniatiūroje atstatytos miesto mūro sienos ir bokštai. Jei kartais kam tenka Kėlne ilgiau laukti traukinio, patartina turimą laiką sunaudoti apžiūrėjimui šio muziejaus, esančio prie pat stoties.

Vidurdienį atvykę į tėviškės (Freiluft) muziejų Kommerne, keleiviai pirmiausia pasistiprino iš gimnazijos pasiimtais sumuštiniais ir arbata. Žiūrėti čia buvo kas. Didžiuliame parke šiaudais dengtuose trobesiuose galima matyti, kaip senovėje gyveno ir dirbo kaimo žmonės. Yra net dūminė pirkia, tebekvepianti dūmais. Čia daug kas primena Lietuvos kaimą: panašios duonkepės, garnos, sviestui mušti statinės, šuliniai, mediniai kibirai, šiaudiniai stogai ir t.t. Jaunimui visa tai sunkiai suprantama, svetima, bet kartu keliavusi per 80 metų senutė vis aiškino: ir mes namuose tai, ir tai, ir tai turėjome. Tik vynuogėms spausti medinės mašinos, tai tikrai Lietuvoje niekas neturėjo.

Antra sustojimo vieta - radijo observatorija Efelsberge su stipriausiu pasaulyje radijo teleskopu žvaigždėms ir kitiems dangaus kūnams stebėti bei tirti. Milžiniška antena, įmontuota šlaite toli nuo didesnių kelių ir gyvenamųjų vietų. Ši vieta visoje Europoje rasta tinkamiausia tokiai observatorijai. Prie jos arti net privažiuoti neleidžiama: reikia apie porą km lauku pėsčiam eiti. Autobuse įtaisytas ekranas (studijos namas prieš keletą mėnesių sudegė) teikia paaiškinimus, kaip observatorija dirba.

- 10 -

Iš čia namo važiuota ketvertą valandų su viršum. Kitu laiku tą kelią buvo galima per porą valandų sukarti. Beveik visi kaimai ir miesteliai, per kuriuos teko važiuoti, tą sekmadienį šventė vynuogių derliaus nuėmimo šventę. Popiet visi keliai ir keleliai buvo taip užkimšti, kad pėsčiam būtų buvę greičiau, negu autobusu. Visur grojo orkestrai, iškabinėtos garliandos, vyno reklamos su imantriausiais šūkiiais. Visur spūstis. Prasimušti autobusu per tokias žmonių minias reikia daug kantrybės ir laiko. Ir vieno, ir kito jauniems žmonėms pakanka. Jiems viskas įdomu, ypač iš užjūrių atvykusiems. Keliauninkai Romuvą pasiekė jau pradėjęs temti, bet virėjos dar laukė su šiltais pietumis, kurie buvo kartu ir vakarienė.

T r u m p o s a t o s t o g o s

Visų Šventųjų proga gimnazija 5 dienas (spalio 28. - lapkričio 1) atostogavo. Mergaičių bendrabutis buvo visiškai ištuštėjęs, o ir berniukų tebuvo likę keletas. Pasinaudodami atostogomis, mokiniai buvo išvykę arba į namus, arba svečiavosi, arba keliavo. Kai kurie buvo pasiekę net Paryžių, Šveicariją, Schwarzwaldą, lankėsi Odenwalde ir kitur. Lapkričio 2 vėl prasidėjo mokslas.

----- xXx -----

J A U N I M A S

IV PLJK ruošos komitetas kartu su PLJS pirmininke Gabija Juozapavičiūte priėmė šiuos nutarimus:

Registracija - Kongrese norintis dalyvauti jaunimas siunčia savo registracijos lapą su 200 DM (vokiškų markių) savo krašto Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui. Šis viską persiunčia į registracijos centrą Vokietijoje ligi vasario 16 šiuo adresu:

IV PLJK Registracija, Romuva, D-6840 Lampertheim 4.

Kongreso renginiuose žadantieji dalyvauti turistai registruojasi registracijos centre Vokietijoje.

Kongreso atidarymo ir uždarymo k o n c e r t a m s Anglijoje ir Vokietijoje numatyti šie menininkai: Ričardas Daunoras (Vokietija), Adriana Jocyte (Argentina), Volungė (Kanada) ir kiti.

Jaunųjų k ū r ė j ū v a k a r a s įvyks kongreso metu Königsteine (Vak.Vokietijoje) liepos 27. Šiam vakarui norėtusi turėti po vieną pasirodymą iš JAV-bių, Kanados, P.Amerikos, Australijos ir Europos. Visų kraštų Jaunimo sąjungos pirmininkai prašomi pasiteirauti, kas iš jaunimo, vykstančio į kongresą, galėtų atlikti programą tą vakarą.

IV PLJK ruošos darbus liečianti informacija eina per Vokietiją. Visa vidinė informacija - atstovų rinkimai, jų pasiruošimas ir t.t. - eina per PLJS Valdybą.

IV PLJK būstinės veiks Anglijoj ir Vokietijoj.

Anglijoje: Lietuvių Namai	Vokietijoje: Romuva
2 Ladbroke Gardens	D-6840 Lampertheim 4
London W 11 2FT, England	

IV PLJK ruošos komiteto prezidiumas susideda iš šių asmenų:

pirmininkas - Andrius Šmitas	išdininkas - Antanas Šiugždinis
vicepirmininkas - Alfredas Lutzas	reikalų vedėjas - Kęstutis Ivinskis
sekretorius - Rainis Valiūnas	

Kun.A.Saulaitis ir E.Bradūnaitė rūpinasi IV PLJK stovyklos programa, kuri susidės iš dviejų dalių: 1) okup.Lietuvos padėtis ir gyvenimas ir 2) lietuviškasis lbynas.

Rugsėjo 16 ir 17 Romuvoje įvyko metinis Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas Rainis Valiūnas, sekretorius Antanas Žaliukas ir išdininkas Edvardas Grigužis. Į IV PLJK išrinkta 11 atstovų: Jūratė Barasaitė, Edvardas Grigužis, Kęstutis Ivinskis, Romas Kynas, Mečys Landas, Petras Mačionis, Lydija

Sabaitė, Romas Šileris, Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė,
Algis Stankus-Saulaitis ir Jurgis Margis.

Praėjusią vasarą R.Valiūnas, K.Ivinskis ir R.Žaliukas lankėsi Amerikoje ir Kanadoje. Kęstutis ir Rainis pranešė apie Pasaulio lietuvių dienas Toronte ir apie įvairias stovyklas, kuriose jiems teko dalyvauti Š.Amerikoje.

V PLB Seimo metu vyko PLJS Valdybos ir 12 kraštų jaunimo sąjungos pirmininkų posėdžiai. Rainis Valiūnas atstovavo Vokietijos jaunimui, o Kęstutis Ivinskis - IV PLJK ruošos komitetui.

Patirta, kad daug jaunimo žada vykti į IV PLJ Kongresą. Australijos lietuviai patys finansuos savo jaunimo atstovų keliones į Kongresą.

V PLB Seimas Toronte priėmė šį nutarimą: - Seimas ragina PLB Valdybą visomis išgalėmis remti IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris įvyks 1979 Europoje. Kongreso lėšos telkiamos bendrai PLB Valdybos ir PLJ Sąjungos.

Š.m. spalio 14 ir 15 Vasario 16 gimnazijoje vyko IV PLJK ruošos komiteto prezidiumo, studijinės ir akademinės programos bei techninės komisijos posėdžiai. Sekanti IV PLJK komiteto posėdį nutarta sušaukti lapkričio 11.

Akademinės ir studijinės programos komisija, suprasdama, kad spaudoje paskelbtas IV PLJ Kongreso tikslas nepilnai apibrėžia numatytą programą ypač praktiškos veiklos atžvilgiu, plačiau paaiškina būsimo darbo žingsnius:

1. Konkreti veikla, praktiškas problemų sprendimas yra prieinami tikslai per teorinę padėties analizę. Todėl akademinės ir studijinės programos komisija nutarė, kad pirmas žingsnis siekiant konkrečių rezultatų, turi būti esamos jaunimo padėties ištyrimas. Tačiau tai tėra tik pradžia.

2. Per padėties analizę ne tik suvokiamas bendra stovis, bet ir išryškėja ateities galimybės. Iš to seka šių galimybių svarstymas bei konkretizavimas. (Pvz.: lietuviai gyvena daugelyje valstybių, kurių ekonominės ir politinės santvarkos gerokai skiriasi. Tai nulemia ir lietuviškos veiklos formas).

3. Ši komisija nesiūlys kongreso atstovams lietuviybės išlaikymo receptų, nes universalus vaisto nėra. Tačiau pirmieji du žingsniai (analizė ir galimybių svarstymas) kartu su skirtingomis atstovų patirtimis įgalins juos konkrečiai pritaikyti kongreso išvadas savo gyvenamuose kraštuose. Todėl komisija pabrėžia, kad kongresas nesiribos teorine analize.

Šios trys pakopos būtinos, nes vieną jų išleidus, kongresas gali virsti arba akademinio tuščiažodžiavimu, arba aklu aktyvizmu (happening)! IV PLJK tikslas jau paskelbtas anksčiau ir glaustai skamba taip: - Naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloje. - Komisija taip pat kalbėjosi ir dėl studijų dienų eigos.

ir nutarė pasiūlyti komitetui ir PLJS valdybai tokią:

1. Kiekvienos veikimo srities (politinės, visuomeninės, kultūrinės) svarstymams skiriamos dvi pilnos dienos.

2. Prieš pradėdant svarstyti vienos srities veikimo gaires, studijų dienų dalyviai (atstovai) įvedami į problematiką:

a. dvejomis paskaitomis (30-45 min. kiekviena) ir

b. simpoziumu, kuriame dalyvauja abudu paskaitininkai ir trys kiti asmenys, pasirodę specialiais klausimais.

Paskaitos, simpoziumas ir bendros diskusijos tęsiasi pusdienį.

3. Veiklos gairėms nagrinėti studijų dienų dalyviai suskirstomi į darbo būrelius (kiekvienai iš trijų programos dalių nauja sudėtis).

4. Kiekvienos veikimo srities darbo rezultatai svarstomi pilnates posėdyje ir priimami antros dienos gale.

5. Jaunimo sąjungos reikalams (pranešimams, apyskaitoms, naujos valdybos rinkimams) pratomas specialus laikas.

- 12 -

Programos komisija, atsižvelgdama ir į iki šiol išreikštus pageidavimus, siūlo šias temas:

Atidarymo paskaita - Lietuvių jaunimo padėtis pasaulyje.

Pranešimai uždaryme: 1. Platus pristatymas IV PLJ Kongreso nutarimų (penktadienį, liepos 27)

2. Trumpas pristatymas Kongreso nutarimų (šeštadienį, liepos 28 per oficialų uždarymą).

Studijų dienose siūlomos šios politinės srities paskaitos ir vienas iš šių simpoziumų. Paskaitos: "Pasaulinis žmogaus teisių sąjūdis ir lietuvių (Lietuvos ir išeivijos) vaidmuo jam" ir "Politinio sąmoningumo reiškiniai šiandieninėje Lietuvoje".

Simpoziumai: "Užsienio lietuvių jaunimo santykis su Lietuva", "Lietuvių jaunimo dalyvavimas politinėje veikloje" ir "Kaip galėtų atrodyti politinė Lietuvos ateitis?". Taip pat siūlomos dvi visuomeninės srities paskaitos ir vienas iš šių simpoziumų.

Paskaitos: "Dvikalbiškumas - prakeikimas ar palaima?", "Naujų bendravimo būdų paieška ir jo reikšmė užsienio lietuvių visuomenei". Simpoziumai: "Mišrios šeimos lietuvių bendruomenėje", "Jaunimo draugavimo formos - šeima, bendruomeninis gyvenimas, alternatyviniai bendravimo būdai", "Vidurinės kartos problema".

Taip pat siūlomos dvi kultūrinės srities paskaitos ir vienas iš šių simpoziumų. Paskaitos: "Ar įmanoma kurti lietuvišką kultūrą už Lietuvos ribų?", "Kalba ir lietuviškos kultūros kūrimas".

Simpoziumai: "Lietuviškos kūrybos skatinimo ir skleidimo būdai", "Tiksliųjų mokslų atstovai lietuviškoje kultūroje", "Lietuviško vaizduojamojo meno (tapybos, grafikos, skulptūros ir t.t.) problema užsienyje".

IV PLJK studijinės ir akademinės programos komisijos pirmininkas

V. Bartusevičius spalio gale lankėsi Š. Amerikoje.

Toronte jis tarėsi su PLJS valdyba studijinės programos reikalais ir Čikagoje buvo susitikęs su PLB valdybos nariais ir kt.

Ugnė Kazokaitė iš Australijos, šiuo metu dirbanti kelionių biure Dūseldorfe, sutiko įeiti į IV PLJK techninę komisiją ir rūpintis turistine programa.

Barūnaitė iš Muncheno ir Romas Kynas iš Mūnsterio ruošia kongreso plakato ir įvairių ženkliukų projektus. Plakatai bus atspausdinti lapkričio mėnesį.

Arminas Lipšys, 41 m., Vokietijos LB Valdybos narys jaunimo reikalams ir IV PLJK komiteto narys, Romuvoje vykusios sodo šventės proga atspausdino 70 marškinių su kongreso emblema ir įvairių lipinukų mašinoms. Viskas buvo per vieną dieną parduota. A.L. planavo Romuvoje įrengti provizorinę spaustuvėlę, tačiau rugpjūčio gale ji ištiko sunkus širdies priepuolis. Iš sanatorijos jis sugrįš gruodžio mėnesį.

IV PLJK komitetas dabar ieško pigios spaustuvės.

Kun. Ant. Saulaitis praneša, kad jau sudaryta IV PLJ Kongreso stovyklos komisija, kuri posėdžiavo spalio 7 ir 8 Dainavoje. Pramatytos įvairios paskaitos ir 12 darbo būrelių, į kuriuos stovyklos dalyviai turės iš anksto įsirašyti pagal savo interesus.

IV PLJK komitetas ir XXVI Europos lietuviškųjų studijų savaitės rengėjai stengiasi suderinti abiejų renginių laiką. Numatyta XXVI studijų savaitė ruošti tuo pačiu metu kaip ir IV PLJK studijų dienas, tik skirtingose vietose. Studijų dienos vyks Altenberge prie Kėlno. Joje tegalės dalyvauti jaunimo rinkti ir spaudos atstovai bei ribotas skaičius svečių. Studijų savaitė 1979 numatyta Belgijoje. Jeigu jos Belgijoje nepavyktų surengti, bus ieškoma vieta prie Königssteino, kad studijų savaitės dalyviams nereikėtų toli keliauti į kongreso uždarymą.

Mečys Landas rugsėjo mėn. privačiai lankėsi JAV-bėse ir Kanadoje.

IV PLJK prašomas, sutiko šią progą panaudoti pokalbiams su PLB ir PLJS valdybų nariais kongreso reikalais, ypač finansiniais.

Papildomos žinios apie PLJS rašinių konkursą

KAS GALI DALYVAUTI? Visų kraštų lietuvių jaunimas 16-35 m. amžiaus, išskyrus centrinės PLJS Valdybos narius.

AMŽIUS. Numatytos dvi amžiaus grupės: a) 16-24 m. ir b) 25-35 m.

RAŠINIŲ ŽANRAI: a) beletristika - grožinė literatūra: apysaka, anekdotas, novelė ir pan.

b) poezija - eilėraštis ar eilėraščių rinkinys;

c) žurnalistika - reportažas, aprašymas tikro įvykio, svarstymas aktualaus klausimo ir pan.

d) dvikalbė sritis: dalyvis parašo straipsnį savo krašto kalba. Rašinio turinys turi liesti lietuvišką temą. Rašinys turi būti ne beletristinio, bet žurnalistinio pobūdžio. Autorius pasirūpina, kad kas nors jo darbą išverstų taisyklinga lietuvių kalba.

TEMOS ir ILGIS? Dalyviai laisvai pasirenka temą ir rašinio apimtį.

KUR IR KAIP SIŪSTI? Rašiniai turi būti rašyti mašinėle, naudojant kas antrą eilutę. Kiekviename lape pažymėti slapyvardį, o į atskirą vokelį įdėti tikrą pavardę ir adresą, pažymėti amžiaus grupę ir rašinio žanrą. Dvikalbės srities dalyviai siunčia ir originalą, ir vertimą. Rašinius siūsti į būstinę šiuo adresu: "PLJS KONKURSAS". 1573 Bloor St.W. Toronto, Ont., Canada M6P 1A6. Siūsti iki 1978 m. gruodžio 1 d.

VERTINIMO KOMISIJĄ sudaro trys akademikai: dr.R.Šilbajoris, dr.D.Va-liukėnaitė, V.Mickevičius.

PREMIJOS: 16-24 m. pirma premija kiekvienam rašinių žanre 150 Kanados
 antra " " " " 50 dolerių
 25-35 " pirma " " " " 200 "
 antra " " " " 75 "

BROŠIŪRA PLJS paskelbs visų dalyvių pavardes, kraštus ir rašinių temas. Jei atsiras labai gerų rašinių ar eilėraščių, PLJS juos išspausdins specialoje brošiūroje, kuri bus platinama IV PLJ Kongreso metu.

Lig šiol prižadėjo ar jau įteikė aukas premijoms: Rodney miestelio lietuvių klubas, Pasaulio lietuvių bendruomenė, Žurnalistų sąjunga, Vydūno jaunimo fondas, Kanados LJS, P.Adamonis (Montrealis), V.Matulaitis (Weston), L.Balsys (Torontas), O.Šiurnienė (Delhi), J. ir A.Kutra (Santa Monica). Nuoširdus ačiū! Kadangi šių mecenatų aukų neužteks visoms premijoms, PLJS mielai priims aukas iš kitų asmenų, kurie domisi lietuviško žodžio išlaikymu mūsų jaunime.

pas. K.Parėštytė
 PLJS

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI RUOŠTI AUKOJO:
 (tąsa iš Nr.7/8)

Jonas Norkaitis, senj., iš Bad Mergentheimo ir Lietuvos	
Raudonasis Kryžius p9	500,-- DM
VLB Miesau apylinkė per pirmininką J.Nevulį	491,-- "
B.Magdušauskas iš Oftersheimo ir W. de Castro iš Mainzo po	200,-- "
Dr.Th.Kirkilionis iš Dörfles-Esbažo ir	
Sofija Laukaitienė iš Müncheno po	100,-- "
Alf. Lipskis ir XY abu iš Salzgitterio, V.Paukštaitis iš	
Dillingeno, Wilhelm Klimkeit iš Marschachto 1, Mrs. J.	
Kennard iš Osnabrücko, Eduard Rosploch iš Berlyno, Alf.	
Miskelevičius iš Mainzo ir Maria Panse iš Bonnos po	50,-- "
Petras Gražulis iš Hamburgo ir J.Sauga iš Hagen-Haspes po	30,-- "
Jonas Vosylius iš St.Leon Rotzo	25,-- "
J.Berentaitė iš Mainzo ir Lietuvis iš Belgijos po ...	20,-- "
J. Markauskas iš Nordwaldes	10,-- "

Už aukas jaunimas nuoširdžiai dėkoja. Prašo ir kitus tautiečius neužmiršti pasiūsti savo auką į IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso sąskaitą: IV.Weltkongress der Litauischen Jugend. Konto Nr.8.9257.04 Volksbank Kreis Bergstrasse. Bankleitzahl 55391500. 6840 Lampertheim

- 14 -

P o p i e ž i u s J o n a s P a u l i u s I I

Didelė staigmena pasauliui buvo lenko kardinolo Krokuvos arkivyskupo Karolio Wojtylos išrinkimas popiežiumi. Š.m. spalio 22 per vainikavimo iškilmes, suteikdamas palaiminimą urbi et orbi, naujasis popiežius kreipėsi į pasaulio tikinčiuosius dešimčia kalbų, tarp jų ir lietuviškai tardamas: "Mano nuoširdus sveikinimas broliams lietuviams. Būkite laimingi ir ištikimi Kristui".

Į Šv.Tėvo pasveikinimą lietuviškai ir ukrainietišškai atkreipė dėmesį ne tik tų tautų žmonės. Vokiečių dienraštis "Die Welt" pastebėjo, kad naujo popiežiaus prabilimą tomis kalbomis reikia suprasti ne tik kaip mandagų savo kaimynų pasveikinimą, bet ir atkreipimą ypatingo dėmesio į laisvės ir nepriklausomybės siekiančias tautas.

Vokietijos LB Valdyba popiežiui Jonui Pauliui II pasiuntė tokį sveikinimą: "Šventasis Tėve, Jūsų išrinkimo ir karūnavimo popiežiumi proga siunčiame Vokietijos lietuvių nuoširdžiausius sveikinimus. Linkime ilgus metus tvirtai vairuoti Kristaus laivą šiais neramiais laikais. Džiaugiamės, kad jo Vairuotoju tapo mūsų kaimyninės tautos Sūnus, gerai pažįstantis Rytų Europos religinę ir politinę padėtį.

Jūsų nuoširdumą lietuviams patyrėme š.m. spalio 22 lietuviškai ištartame pasveikinime, perduotame visam pasauliui. Neabejojame, kad prispausti ir persekiojami Lietuvos krikščionys Jūsų asmeny yra susilaukę nuoširdaus ir stipraus užtarėjo.

Reiškiame savo prisirišimą ir pagarbą".

L I E T U V I Ų E V A N G E L I K Ų L I U T E R O N Ų S U V A Ž I A V I M A S

Įvyko š.m. rugsėjo 11-15 Bad Segeberge/Holst. Dalyvavo 33 asmenys: 15 latvių, 8 estai, 7 lietuviai, 2 lenkai ir 1 vengras. Lietuvių grupę sudarė kunigai: senj.A.Keleris, garbės senj.A.Gelžinius, vicesenj. J. Urdzė, M.Klumbys, Fr.Skėrys su ponia ir reikalų vedėjas Fr.Šlenteris. Lietuvius evangelikus Vokietijoje aptarnauja 4 kunigai, iš kurių 3 jau pensininkai.

Pirmiausia prisiminti mirusieji. Suvažiavimas pradėtas pamaldomis. Vėliau rytinės ir vakarines pamaldas pakaitomis laikė visų penkių tautybių kunigai. Po pusryčių kasdien vyko Biblijos studijos, o vėliau - paskaitos. Du vakarus dalyvaujančių tautybių atstovai pranešė apie per paskutiniuosius metus nuveiktus darbus. Kun.J.Urdzė pateikė platų pranešimą apie savo kelionę po Lietuvą š.m. rugpjūčio 16-26, apie lietuvių evangelikų parapijų aptarnavimą Nordrhein-Westfalijos krašte ir apie renginius Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos namuose Annaberger. Pranešimą pailiustravo skaidrėmis.

Kun.Fr.Skėrys kalbėjo apie savo sielovadinį darbą Pietų Vokietijoje ir apie kelionę š.m. rugpjūčio mėn. į ekumeninį centrą Ženevoje.

Senj.kun.A.Keleris pranešė apie savo veiklą Šiaurės Vokietijoje, o garbės senj.kun.A.Gelžinius - apie savo parapiją Lebenstedtė.

Labai įdomus buvo pranešimas dipl.inž.Kurt Moritz'o, pavadintas "Bažnyčios po raudona žvaigžde". Tai jo surinkta dokumentacija, išreikšta brėžiniais ir pailiustruota skaidrėmis, apie Bažnyčių persekiojimą Sovietų Sąjungoje nuo 1917 spalio revoliucijos iki šiol.

Vienas popietis buvo skirtas iškylai į Lübecką ir miesto bei uosto apžiūrėjimui. Be kitų išymybių aplankyta istorinė kavinė bei jūrininkų valgykla, vad. Schiffergesellschaft, kuri tuoj po karo buvo pavesta lietuviams.

Suvažiavimui vadovavo Pasaulio liuteronų sąjungos vokiečių tautinio komiteto įgaliotinis Bažnyčios tarėjas kun.dr.Ernst Eberhard.

S e n Ų l i e t u v i š k Ų k n y g Ų l o b y n a s

Kun.Fr.Skėrys š.m. rugpjūčio mėn. aplankė Schaffhausene (Šveicarijoj) jau per 70 metų gyvenančias rytprūsietės sesutes Minną Bentkutę (Bentkus) ir Grytą Kusterienę (Kuster), ca.80 metų amžiaus. Jos įdomios tuo, kad yra labai prisirišusios prie senųjų lietuvių evangelikų kny-

gų. Apie 40 tokių knygų jos yra surinkusios iš mirusių šeimų. Penketa jų padovanojo kun. Skėriui. Visos išleistos praeitame šimtmety. Pas save pasiliko Jono Bretkūno Postillą, išleista 1591 Karaliaučiuje, ir kitas senas knygas.

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

š.m. rugsėjo mėn. išsiuntinėjo nariams ir rėmėjams aplinkraštį 1978/1979 mokslo metų pradžios proga. Jame pateikiama duomenų apie tos draugijos veiklą.

Besimokančiam jaunimui paremti š.m. I pusmety išleista apie 5.000 DM. II pusmečiui numatyta tūkstančiu DM mažiau. Didelis dėmesys kreipiamas į Punsko lietuvių gimnaziją ir bendrabutį. Jo gyventojams labai reikalinga parama. Todėl dalis surinktų aukų pinigais ir drabužiais nukreipiama ten. Bet pasiseka paremti tik visiškai neturtingus, o prašančių pagalbos daug.

LABDARAI iki šiol nepavargdamas vadovauja Jonas Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau. Tel. 07051-30 406.

N U M A T O M I R E N G I N I A I

Vėdarų balius Mūnchene

RATUKAS lapkričio 18 d. 18 val. München-Ludwigsfelde, Caritas-Jugendheim salėje ruošia vėdarų balių. Pelnas skiriamas IV PLJ Kongresui ruošti. Linksma programa: lietuviška muzika, lietuviški valgiai, baviškas alus iš statinių, turtinga loterija, šokiai ir kitos linksmybės. Įėjimas tik 5 DM. Sveteliam laukiami iš arti ir iš toli.

L i e t u v i ų k u l t ū r o s d r a u g i j a

gruodžio 1-3 Annaberge (Bonn-Bad Godesberg) rengia lietuvių kultūros dienas. Dr. J. Grinius skaitys paskaitą apie Vydūną lietuvių kultūroje ir jos tragedijoje rašytojo 25-rių mirties metinių proga. Jaunosios kartos atstovas Eduardas Dresleris kalbės apie faktorius, nuo kurių priklauso asmeninis pasisėkimas ir kokią rolę jame lošia pasaulėžiūra. Abi paskaitos su diskusijomis.

Dainuos Ričardas Daunoras, deklamuos Danutė Krištopaitytė-HERMANN. Netruks šaunaus linksmavakario su bufetu ir šokiais.

Nakvynę ir maistą reikia iš anksto užsisakyti pas kun. J. Urdzę: Annaberger Str. 400, 5300 Bonn-Bad Godesberg. Tel. 02221-373040.

I r v ė l d e m o n s t r u o s i m

Tokią žinutę buvome išspausdinę praeitame INFORMACIJŲ numery. Joje pasakyta, kad demonstracija-protestas Bonnoje ruošiamą gruodžio 9. Su šiuo INFORMACIJŲ numeriu siunčiamame Žmogaus teisių draugijos lapuke pastebėsite, kad ta demonstracija ir mitingas įvyks gruodžio 10 (sekmadienį). Tame lapuke išibrovusi klaidelė. Mitingas nuo 12 iki 17 val. vyks ne Rotušės (Rathausplatz), bet Turgaus Aikštėje (Markt-platz).

Prieš tai - gruodžio 7, 8 ir 9 - vyks bado streikas. Jam bus parinkta centrinė vieta ir prieš tų kraštų atstovybes, kuriuose ypač pažeidžiamos žmogaus teisės. Bus įrengta palapinė, kurioje bus duodami karšti gėrimai ir informacija.

Šiomis dienomis bus išspausdintos Žmogaus teisėms ginti draugijos skrajukės su atvirais laiškais Jungtinių Tautų gener. sekretoriui K. Waldheimui ir V. Vokietijos vyriausybei. Jose bus taip pat paskelbta smulki bado streiko, demonstracijos, mitingo ir pamaldų tvarka. Pabaltiečių vardu mitinge pakviestas kalbėti Tomas Venclova. Jo atsakymas dar negautas.

Tikimės, kad tautiečiai, taip gausiai suvažiavę į pamaldas Kölno katedroje, š.m. gruodžio 10 į Bonną susirinks dar gausiau.

- 16 -

Okupanto engiami, lietuviai daugiau priešinasi priespaudai negu kitos tautybės, todėl labiau ir nukenčia. Dešimtys ir šimtai geriausių tėvynės sūnų ir dukrų kankinami gulaguose ir kitais būdais. Už juos užsistoja net svetimieji. Juo didesnė mūsų pareiga parodyti okupantams, kad apie Lietuvoje jų trypiamas žmogaus teises pasaulis žino ir tuos barbariškus veiksmus smerkia.

(Vertimas iš rusų kalbos)

ANDRIEJAUS SACHAROVO k r e i p i m a s i s
į pasaulio viešąją nuomonę BALIUI GAJAUSKUI apginti

Maskva, 1978 balandžio 16

Balys Gajauskas, stalininių ir postalininių lagerių kalinys, pateko į juos 1948, būdamas 22 metų amžiaus. Paleistas 1973, atlikęs 25 metų bausmę. Dabar Vilniuje vėl nuteistas 10 metų kalėti ypatingo režimo lageryje ir penkeriems metams trėmimo.

Gajausko suėmimas ir nuteisimas - nepaprasto žiaurumo aktas. Jis aki-vaizdžiai parodo represinių organų veiksmus, vykdomus Stalino sekėjų. Teismas, kaip ir kitais atvejais, nesivaržė stalininių teisėjų nuosprendį palaikyti sunkinančia aplinkybe.

Gajauskas buvo suimtas per jo apklausinėjimą Ginsburgo byloje. Tai duoda pagrindo jo suėmimą laikyti vienu iš veiksmų prieš Pagalbos fondą politiniams kaliniams ir jų šeimoms šelpti.

Ir kalėjime, kur jis praleido didelę savo gyvenimo dalį, ir trumpo laisvėje buvimo metu, Balys buvo mylimas ir gerbiamas visų draugų už sąžiningumą, drąsumą, garbingumą ir geraširdiškumą.

Aš kviečiu ir raginu visus dorus ir sąžiningus žmones visame pasaulyje, visus, kurie rūpinasi žmogaus teisėmis, organizacijas, atsakingas už ryšius su Sovietų Sąjunga, Vakarų valstybių veikėjus, visus lietuvius užsienyje prabilti ir apginti garbingą ir drąsų tragiško likimo žmogų Balį Gajauską.

pas. A.Sacharovas
Nobelio taikos premijos laureatas

D i s s i d e n t a m s p a r e m t i a u k o j o :
(tąsa iš 7/8 Nr.)

XY iš Belgijos 30 DM ir Nežinomas asmuo įmokėjo į sąskaitą 200 DM.
Aukas prašome siųsti į Dissidentenkonto Nr.8.9516.08
Volksbank Kreis Bergstrasse. Bankleitzahl 553 915 00
6840 Lampertheim

KGB j i e š k o m ū a s m e n ū s a r a š a s
(tąsa iš 1/2 Nr. 1978)

Pakartojame, kad čia išvardyti asmenys įtraukti į KGB sąrašus kaip Sovietų Sąjungos priešai ir jieškomi. Beveik visi jau nuteisti už akių. Tuose KGB sąrašuose sužymėtos ne tik pavardės, bet ir smulkesnės žinios: išvaizdos aprašymas, biografija, nuotraukos, giminių ir artimų draugų sąrašai, dėl ko asmuo įtrauktas į tuos sąrašus.

Kiekvienas, noris patirti, kas apie jį arba jo gimines parašyta, gali kreiptis šiuo adresu: NTS INFORMSERVICE
Postbox 6683 Rodeløkka
N-Oslo 5 (Norvegen)

P.S.: Nesusipratimams išvengti, rašant reikia savo parašą patvirtinti pas notarą. Atsakymas ateis per 4 savaites.

KGB j i e š k o m i a s m e n y s :

21. LANKAUSKAS, Vladas, sūnus Prano; 22. MIKLOVAS, Juozas, s. Juozo;
 23. OLŠVANGAS, Leonas " Dovidas 24. PAULAUSKAS, Edmundas, s. Klemensc
 25. STANKAITIS, Bronius " Antano 26. ULEVICIUS, Pranas, s. Prano.

M I R U S I E J I

K r i s t u p a s FOGTAS, VLB Burgsteinfurto apylinkės narys, mirė 1978 balandžio 16. Laidojimo apeigas Meteleno kapinėse atliko vietos vokiečių evangelikų kunigas. Tėv. dr. Konstantinui Gulbinui vadovaujant, pasimelsta ir lietuviškai. Ant karsto sudėta 12 vainikų ir daug puokščių gėlių. Laidotuvėse dalyvavo apie 80 žmonių, kurie po laidotuvių buvo pakviesti į svetainę kavutės.

Velionis buvo gimęs 1908 kovo 19 Šilupiškių kaime, Kidulių valsč., Šakių apskr. Į Vokietiją atvyko 1941 kaip repatriantas. Dirbo pas ūkininkus, vėliau fabrike. Paskutinius 15 metų buvo invalidas. Vienungis, Laidotuvėmis pasirūpino VLB Burgsteinfurto apylinkės pirmininkas J. Žiemelis.

D o m i n i k a s DZERKELIS mirė 1978 spalio 6 Hanau mieste. Palaidotas spalio 12 to pat miesto kapinėse. Ekumeniškas laidojimo apeigas atliko kat. kun. Br. Liubinas ir evang. kunigas Fr. Skėrys. Dalyvavo apie šimtas žmonių. Visi buvo pakviesti kavutės.

Velionis buvo gimęs 1896 spalio 25 Kalnuočių kaime, Pašvitinio valsč., Šiaulių apskr. Nepriklausomoje Lietuvoje tarnavo geležinkelių žinyboje garvežio mašininku.

1941 repatriavo į Vokietiją. Po karo dirbo pas amerikiečius. 1956 emigravo į JAV-bes (Čikagą), bet 1969 vėl grįžo į Hanau, kur gyveno iki mirties, gaudamas pensiją. Čia juo rūpintis žmonai Adelinei daug padėjo duktė M. Meškauskienė. Kita duktė Elė gyvena JAV-bėse, o sūnus Albertas žuvo praeitame kare.

M a r i j a KALVAITIENĖ mirė 1978 spalio 15 Ravolzhausene. Palaidota spalio 19 to pat miesto kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun. Fr. Skėrys, pamokslą pasakė kun. Kreis. Laidotuvėse dalyvavo apie 80 žmonių. Ant kapo sudėta daug vainikų. Kalvaičiai laidotuvių dalyvius pavaišino kavute.

Velionė buvo gimusi 1889 kovo 22 Marčiukinėje, Marijampolės apskr. 1928 su J. Kalvaičiu sukūrė šeimą, su kuria 1941 atvyko Vokietijon kaip repatriantai. 1945 iš Pomeranijos sovietai susigrąžino Lietuvon. Antrą kartą į Vokietiją atvyko 1958. Apsigyveno Ravolzhausene ir čia sūnaus šeimoje išgyveno iki mirties. Buvo siuvėja.

Č e s l o v a s A l v y d a s BRAKAUSKAS mirė 1978 spalio 23 Münchene. Palaidotas Westfriedhof kapinėse spalio 26. Laidojimo apeigas atliko kun. K. Senkus. Buvo gimęs 1947 gegužės 25 Wunsiedelne, Vokietijoje. Visą gyvenimą sirgo.

--- oOo ---

J i e š k a u g y v e n i m o d r a u g ė s

E s u j a u n a s, tik 56 metų vyras, jieškau lietuviškos moters bendram gyvenimui. Nesu egoistas, rūkorius bei girtuoklis. Turiu darbą, namą ir didelį sodą netoli Marburgo-Giesseno bei Wetzlaro, Lahno upės srovėje.

Laisvalaikiu rašau eilėraščius, vaizdelius ir noveles. Mėgstu pasi-vaikščiojimą, kiną, šokius, plaukimą ir politiką. Myliu vaikus - norėčiau dvylikos susilaukti. Geriausiai berniukų, nes Lietuvai reikalingi vyrai.

Pageidaujama moteris - nuo 18 ligi 47 metų amžiaus.

Rašykite INFORMACIJOMS.

- 18 -

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.med. Stasys Šereika iš Queidersbacho	100,--	DM
Vilius Klimkaitis iš Marschachto	50,--	"
Pulk. Donatas Skučas iš JAV-bių	25,--	/\$
XY iš Salzgitterio	35,--	DM
Izidorius Sragauskis iš Hamburgo	30,--	"
XY, Alg.Daubaris iš Homburgo/Saar, dr.Stasys Grigaliūnas iš Aacheno po	20,--	"
Marija Berentienė iš Pinnebergo	15,--	"
Algirdas Palavinskas iš Mitlosheimo	10,--	"
Ačiū.		

R o m u v o s k n y g ų k i o s k e
galima įsigyti šias nebrangias, bet geras knygas:

Ką tik baigtas spausdinti seniai lauktas dr. Dainės Augustaitytės LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS vokiečių kalba - LEHRBUCH DER LITAUISCHEN SPRACHE (Grammatik-Satzlehre-Wörterbuch). Lininiais viršeliais, 270 psl. Išleido Vokietijos lietuvių bendruomenė. Kaina	15,--	DM
V.Gailius.VOKIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNAS.Kietais virš. 1184 psl.	15,--	"
K.Fulst ir kt.LIETUVIŠKAI VOKIŠKAS " " " 976 "	15,--	"
Prof.dr.Pr.Skardžiaus, St.Barzduko ir J.M.Laurinaičio LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS. Kietais viršeliais.	606 "	10,-- "
Ant.Maceina. KRIKŠČIONIS PASAULYJE. Kietais viršeliais	404 "	8,-- "
P.Maldeikis. MYKOLAS KRUPAVIČIUS. Drobiniais "	494 "	18,-- "
Petras Gudelis. JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI.	200 "	15,-- "
Pranys Alšėnas. MARTYNAS JANKUS. Monografija.	400 "	4,90 "
B.Pūkelevičiūtė.NAUJŲJŲ METŲ ISTORIJA.Premij.romanas	184 "	12,-- "
Ed.Cinzas.RAUDONOJO ARKLIO VASARA.Romanas.Kiet.viršel.	312 "	15,-- "
Paulius Jurkus. JUODVARNIAI. Pasaka-poema.	200 "	13,-- "
Juozas Kralikauskas. TAUTVILA. Istorinis romanas	206 "	10,-- "
" " MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE. Premijuotas romanas.	306 "	15,-- "
Henrikas Lukoševičius. VIENAS MAŽAS GYVENIMAS.	192 "	13,-- "
Dr.S.Aliūnas. ALIJOŠIAUS LAPAI. Humorist.eilėraščiai	88 "	6,-- "
Jeronimas Ignatonis. LŪŽIAI. Romanas.	302 "	8,-- "
M.Springborn.PASKUTINIS PRŪSŲ SUKILĖLIS HERKUS MANTAS. Romanas iš didžiojo prūsų sukilimo prieš kryžiuočius.	198 "	5,-- "
Al.Baronas. DEBESYS PLAUKIA PAŽEMIU. Apysakų rinkinys.	224 "	3,-- "
Vytautas Volertas. GYVENIMAS YRA DAILUS.	242 "	6,50 "
" " PRAGARO VYRESNYSIS. Romanas. ...	274 "	3,50 "
Anatolijus Kairys. PO DAMOKLO KARDU. Premij. romanas.	224 "	8,25 "
Jurgis Gliauda. PAGAIRĖ. Premijuotas romanas.	270 "	6,50 "
" " SUNKIAUSIU KELIU.Romanas.Kiet.viršel.	252 "	8,25 "
" " NARSA GYVENTI. "	310 "	10,-- "
Jurgis Jankus. IR NEBEPASIMATĖM. Pasakojimai.	344 "	10,-- "
O.V.Milašius. MIGUEL MANARA. 6-ių paveikslų misterija.	94 "	6,-- "
Jose Eustasio Rivera.AMAZONĖS DŽIUNGLĖSE. Romanas.	356 "	16,-- "
Juozas Tolišius. 13-ji LAIDA. Pasakojimai jaunimui.	256 "	6,60 "
Alė Rūta. LAIŠKAS JAUNYSTEI. Beletristika.	132 "	6,60 "
Bronys Raila.DIALOGAS SU LIETUVIAIS.Akimirkų kronikos.	560 "	13,-- "
Jonas Matulionis. NERAMIOS DIENOS. Atsiminimai.Kiet.v.	580 "	38,-- "
Vacys Kavaliūnas. HESTERA. Romanas.	222 "	7,40 "

L a i s v ė s r a d i j a s - Radio Liberty

iš Mūncheno kasdien transliuoja labai geras lietuviškas programas:
pagrindinė programa 17-18 val. 19, 25 ir 31 m bangomis. Kartojama:
21-22 val. 31, 41, 49 ir 75 m bangomis. Kitos dienos rytą 4 val.
tomis pačiomis bangomis ir 6 valandą - 31, 41 ir 49 m bangomis Vakaru
Vokietijos laiku.